

Vilde denne Begjæring ikke i og for sig kunne siges at staae paa det samme Punkt, om man havde ladet det blive ved det Forslag, som tidligere blev forelagt? Ogsaa netop af denne Grund er det ikke helbtigt at forelægge Rigsdagen til Behandling og Overveielse et Forslag, som dog omtrent er det samme som det, der forelaa forrige Gang. Jeg siger: omtrent det samme som det, der forelaa forrige Gang; jeg har alt bemærket, at det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds betragter Sagen noget anderledes; men jeg troer, at med Hensyn til Virkningen af den Forandring, som er foregaaet i Lovforslaget, skal det, som jeg kommer til at berøre længere hen, støtte min Formening om, at Forandringerne ikke have gjort det til et andet Forslag, end det var i forrige Samling. Jeg skal i Forbindelse hermed henlede det høitærede Things Opmærksomhed paa, hvad jeg maaskee ikke tør kalde en Hovedbetragtning, men som dog maaskee er en Betragtning af den Natur, at man maa have Diet stærkt hæftet paa den. Naar dette Lovforslag blev ført igjennem, enten som det nu foreligger, eller i alt Fald i Principet paa samme Maade, vil der dannes en ganske ny Art af Lehn og Stamhuse; der vil nemlig blive dannet et Lehn, som bestaaer af Penge, Stamhuse, som bestaae af Penge, Noget, der vel heller ikke er ubekjendt hos os, men som dog sjældent har fundet Sted. Alleerede i Grevernes og Friherrernes Privilegier kendes der til disse Pengelehn, idet det der fastsættes, at til et Grevskab skal der være 2,500 Td. Hartkorn eller 120,000 Rb., og til et Friherkskab 1,000 Td. Hartkorn eller 50,000 Rb., og vi have i en Periode, der ikke ligger saa lang Tid tilbage, haft noget lignende; men med Hensyn til alle disse substituerede Værdier, der altsaa træde i Lehnenes Sted og vedblive at være Lehn, kan der være mangfoldige Forhold, som det er fornødent at faae ordnede ved den Overgang til fri Eiendom, som skal finde Sted. Vel indeholder Lovforslaget den Bestemmelse, at den substituerede Værdi med Hensyn til Arvesølg, Hjemfaldsret — naturligviis Hjemfaldsret til Sponen — o. s. v. undergives de for Godset tidligere gjældende Regler; men der kan være

mange Forhold, hvor det, som tidligere har gjældt med Hensyn til Lehn, der bestaae af Jordegods, ikke lader sig anvende med Hensyn til Lehn, som bestaae i substituerede Pengeværdier, medmindre man vil gjøre væsentlige Forandringer i de Regler, som hidtil have været gjældende. Jeg vil saaledes alene nævne mangfoldige Bestemmelser, der nu gjælde med Hensyn til Optagelsen af Laan. Det har særdeles hyppigt været Tilfældet, at der har været givet Tilladelse til at optage Laan i disse Lehn og Familieetendomme ikke sjældent i Henhold til Crectionsbrevet, hvori det sættes i Forbindelse med Jordens Drift eller, hvad der ellers maatte anses for at være til Bindning for Lehnet. Men hvorledes skal det nu gaae med Hensyn til Lehnsherrernes Raadighed over et Lehn, der nu kun kommer til at bestaae i en Pengecapital, som jo ikke kan frembyde nogen egentlig Grund til paa denne Maade at gjøre Dispositioner med Hensyn til Lehnet. Der kan ogsaa være Tilfælde — thi Grevernes og Friherrernes Privilegier vedblive at staae ved Magt — hvor det efter disse Privilegier, baade efter Grevernes og efter Friherrernes, kan træffes Foranstaltninger til Afhændelse o. s. v. med de i Successionen Medinteresseredes Videnskab og ved kongelig Bevilling — jeg vil bede Dem lægge vel Mærke til Ordene —; det er et Forhold, som ganske vist ogsaa maa ordnes, naar der er Spørgsmaal om nu at lade Lehnene gaae over fra at bestaae i Jordegods til blot at være en Capital. Saaledes er der heri efter min Mening væsentlige Grunde for, at Sagen føres hen der, hvor man er i Besiddelse af det, som er fornødent for at kunne bygge en Lovgivning, som kan anses for at være fuldkommen tilstrækkelig.

Men der er en ganske anden Side, hvorfra jeg ogsaa skal tillade mig at tage Sagen, idet jeg skal bemærke, at jeg efter hele Maaden, hvorpaa jeg betragter dette Lovforslags Fremkomst i denne Samling, ikke er istand til at stemme for dets Fremme. Der er en Bemærkning, jeg skal gjøre, og som under alle Omstændigheder for mig vil være aldeles afgjørende; det er Opfyldelsen af Grundlovens